

R.P. Richardi Lyncei ... Vniversa Philosophia Scholastica

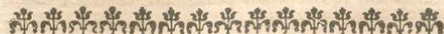
Complectens Physicam, siue Scientiam de Corpore naturali

Lynch, Richard

Lvgdvni, 1654

Cap. I. Avgmentationis quidditas, è diminutione & cæteris motibus
diserimen; & an fiat tota simul vel potius successiuè & continue?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95236](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95236)

TRACTATVS III.

De motu corporis naturalis à minori ad maiorem substantiam; aut è contrario, siue de augmentatione, & diminutione.

CAPVT PRIMVM.

Augmentationis quidditas; à diminutione, & ceteris motibus discrimen; & an fiat tota simul, vel potius successiue & continue?

1. **A**UGMENTATIO est motus à minori ad maiorem substantiam, vt cum ignis è paruo in magnum adolefcit: aut p̄ter ad virilem magnitudinem excrefcit. Per motum, augmentatio cum prima generatione, alioque quouis motu conuenit: per particulam illam, de minori ad maiorem, differt à diminutione quæ potius è contrario est à maiori ad minorem substantiam: nec non etiam à conuersione, quæ non est à minori ad maiorem substantiam, sed ab vna substantia ad aliam omnino diuersam. Per substantiam differt à rarefactione, & intensiōe, quarum altera ad qualitatē terminatur.

2. Porro augmentatio, duntaxat quatenus est ex se, siue, vt aiunt, per se loquendo, à minori ad maiorem substantiam moueri debet: per accidens enim fieri potest, vt vi augmentationis res non à minori ad maiorem; sed è contrario à maiori ad minorem substantiam moueatur: vt cum senex, aut ager augmentantur vi nutritionis, quin tamen in maiorem substantiam crescant; sed potius continuo ab ea decrefcant: decrementum tamen id non oritur à motu quo augmentantur, nutriunturque, nec in eum refundi debet; sed respectu eius per accidens se habet, oriturque à senectute vel ægitudine, quæ in causa sunt, vt viuens plus substantiæ amittat, quàm per augmentationem denuo acquirat, & non tam à minori ad maiorem substantiam gradiatur, quàm à maiori ad minorem regrediatur.

3. Augmentatio trifariam euenire potest: primo, ita vt ad solam vnionem continuatiuam, inter substantiam pristinam, & substantiam de nouo acquisitam terminetur, vt cum duæ aquæ confunduntur, & permiscuntur. Secundo, ita vt ad vnionem inter duas illas substantias, & insuper ad vnionem formæ de nouo acquisitæ cum eius materia terminetur, vt per nutritionem, animæ rationalis vnio cum materia per nutritionem comparata producit. Tertiò, ita vt ad vnionem formæ de nouo acquisitæ cum eius materiæ, nec non entitatem ipsius formæ terminetur, vt cum per nutritionem equi, si eius anima diuisibilis est, non solum vnio continuatiuæ substantiæ de nouo acquisitæ, verum etiam forma partialis equi, nec non eius vnio essentialis cum materia alimentati producit. Quanquam autem augmentatio triplici illo modo vsurpari soleat; ceterum haud

rarò dicitur augmentatio solo priori modo: secundo verò, & tertio modo non tam augmentatio, quàm ag generatio dici consueuit. Quibus constitutis.

Censeo, augmentationem fieri successiue, & continue: ita D. Thomas 3. p. q. 33. art. 1. ibi: *similiter & tertium oportet esse successiuum: tum, quia augmentum non est sine motu locali: tum etiam, quia procedit ex virtute animæ, iam corpore formato operantis, quæ non operatur nisi in tempore.* Quibus verbis asserit, augmentationem corporis Christi in vtero materno fuisse successiuam: quod autem ea successio continua fuerit, & non interrupta, & instantanea, sicuti D. Thomam explicat Hurtadus, perspicuum est: quia si augmentatio illa continua non fuisset, neque etiam in tempore fuisset, cum plura instantia discreta tempus non constituunt. Id ipsum docet Gregorius in 1. dist. 14. quæst. 2. art. 1. Burleus lib. 3. physico. ad text. 6. Sotus lib. 5. physico. q. 3. art. 2. Iandunus lib. 8. q. 2. Amadeus. 1. de generat. q. 2. art. 1. Iauellus de generat. tract. 2. cap. 3. Marfilus quæst. 14. Saxonia quæst. 13. Collegium Conimb. 1. de generat. cap. 5 q. 16. art. 2. P. Rubius ibidem. tract. de augment. quæst. 3. num. 24.

Probatur primò autoritate Aristotelis 5. Metaph. cap. 18 ibi: *alia verò ut motus, & tempus (subaudi quanta dicuntur.) Hæc enim, & quanta quadam continua dicuntur, quia illa diuisibilia sunt, quorum hæc sunt affectiones.* Quibus verbis docet, continuum esse proprietatem motus corporis, haud secus, ac continuitas, & diuisibilitas est affectio eius, quod ita mouetur. At augmentatio est motus: ergo continua esse debet. Deinde, motum (puta corporeum) & tempus quoad continuitatem æquiparat: at omne tempus est continuum: ergo & omnis motus corporeus, qui ab Aristotele solus appellatur motus, censei debet continuus.

6. Probatur secundo: ignis verbi gratia se se augmentans non insinuat formam suam substantialem simul, & semel in aliquam determinatam partem materiæ, quæ sibi accrescat: ergo eam in quamvis materiæ partem successiue, & continue introducit: consequentia perspicua est: quia si augmentatio, aut quod perinde est, aggeneratio ignis, continua non esset, maximè, quia fieret simul, & in instanti: vnum autem instans alteri immediatum, & continuum esse non potest: cum ergo in instanti simulve non fiat, sanè continua esse debet. Antecedens probatur: quia ignis in materia per augmentationem comparanda agit vniiformiter difformiter: hoc est, prius in propiori parte, & posterius in remotiori, intensiusque in illa, quàm in hac, vt omnium agentium, ipsiusque ignis experientia compertissimum est: ergo assignata quauis parte materiæ per augmentationem comparandæ, ignis prius, & intensius in vna eius parte, quàm in alia operatur, atque aded eam totam simul vltimo non disponit, prout oportet ad simultaneam introductionem formæ in totam illam: igitur continue, & successiue formam ignis in eam imprimit, & non simul, sicuti aduersarij nituntur.

7. Probatur tertiò: quia non est potior ratio, cur generatio ignis sit continua, quàm eius aggeneratio, siue, augmentatio: at generatio ignis continua, & successiua est: ergo & eius augmentatio.

cio. Maior in proparulo est, & à nemine non conceditur: minor suadetur, quia si ignis prima generatio non continua, & successiva, sed simultanea, & subita esset: maximè, quia ignis certam aliquam, & determinatam portionem materiæ sibi præstitueret; in qua, & non minori naturaliter introduci non posset: quæ portio materiæ ob id minimum naturale appellari consuevit: hæc ratio nulla est: ergo. Minor probatur: quia sicut ignis maximum naturale non fortitur, id est, adeo magnus esse non potest, ut naturaliter maior adiuncto etiam pabulo, esse nequeat: ita similiter non est, cur per se loquendo minimum naturale fortitur, curve scorsim à contrariis signata quavis materiæ parte in aliaminori produci, & conservari non possit.

8. Deinde: esto ignis minimum naturale sortitur, id neutriquam arguit, aut potest, eum simul produci debere; sed satis erit, ut nunquam existere possit, quin certam quandam, ac determinatam magnitudinem sortitur: esto eam non simul, sed successive sortitur; haud secus, ac lapis per montis declivem projectus nequit descendere aliquantulum, quin certam, ac determinatam spatij magnitudinem deorsum conficiat. Ob id tamen necesse non est, ut per totum illud spatium simul, & non continuo, & successive descendat.

9. Probatur quartò: quia augmentatio, quæ fit per nutritionem, est continua, & successiva: igitur idem de quavis alia dicendum est: antecedens probatur: quia si nutritio non esset continua, & successiva, maximè quia fieret per minima in diversis instantibus; formæque substantialis hominis verbi gratia nutritionem effectura non posset prius unam partem minimi subire, quàm aliam: ac proinde totum simul subire deberet: at hoc falsum est: ergo. Minor suadetur: quia idcirco forma substantialis, nimirum anima rationalis, prius unam partem minimi naturalis (quod, iuxta Aristotelem, & Beatum Thomam magnitudinem lapidis non excedit) quàm aliam subire nequit, sed potius totum illud simul, semelque in prima hominis generatione subire debet; quia forma vitalis, qualis est anima, nequit per se consistere nisi in certa, ac determinata materiæ portione; ea nimirum, quæ ad suas functiones exercendas sufficiens sit: at hæc ratio in nutritione hominis non militat; siquidem portio materiæ alimentalis, quantumvis exigua sit, cum per nutritionem materiæ præcedenti adiungatur, ad functiones animæ exercendas, quoad eius est, sufficit: igitur non est, cur anima hominis in nutritione minimum aliquod naturale sibi præscribat, in quod totum simul introducatur.

10. Probatur quintò: in augmentatione hominis anima rationalis extenditur ad maiorem locum, quàm antea occupabat, ut cernere est in puero in vitum crescente: at ea extensio in instanti fieri nequit, sed potius continuè, & in tempore: ergo etiam augmentatio hominis cum ea coniuncta non in instanti, sed continuè, atque in tempore fieri debet. Maior perspicua est: minor suadetur, quia animam rationalem ad maiorem locum protendi, quàm antea occupaverat, est retento pristino loco nouum potiri: at nequit pristino loco retento nouum potiri, nisi continuè, & in tempore: plus enim est retento pristino lo-

co nouum potiri, quàm pristino loco omisso, nouum occupare: anima autem nequit, amisso pristino loco, nouum potiri, nisi continuo, & in tempore: aliàs localiter in instanti, & non continuo; & in tempore posset moveri, quod manifestè falsum est: ergo à fortiori retento pristino loco nouum occupare non potest in instanti, sed potius continuo, & in tempore.

CAPVT II.

Soluntur argumenta quadam aduersus nostram, & veritorem sententiam.

Oppositam sententiam tuerentur Scotus in 4. dist. 44. quæst. 5. Capreolus in 1. dist. 17. quæst. 2. art. 2. Auerroes lib. 3. Physicor. comment. 8. Albertus 8. Physicor. text. 23. Soncinas 8. Metaphysicæ quæst. 22. Ferrariensis, Pomponatius, Thomas Garrius, Toletus, Hurtadus, Arriaga, alique complures, quos referre superuacat. Arguunt primò: tunc introducitur forma substantialis per augmentationem, cum materia ad eam vltimo disposita est: at vltima dispositio ad formam substantialem in instanti & simul producitur: ergo ipsa forma substantialis simul, atque in instanti in materiam vi augmentationis introducitur: cum ergo nullum instans alteri immediatum, continuumque sit, augmentatio continua esse nequit. Maior certior est, quàm ut probatione indigeat: minor suadetur: quia in continuis non datur primum, & vltimum, nisi ratione indiuisibilem. Vltima ergo dispositio, quatenus vltima, in indiuisibili sita erit: cum ergo indiuisibile non possit produci, nisi in instanti, & simul, ut omnibus exploratum est: sanè vltima dispositio ad formam substantialem, quatenus talem, non nisi simul, atque in instanti fieri potest.

Huic argumento responderi potest primò; in continuo primum, & vltimum duplex esse: aliud à partibus continui indistinctis ad earumque diuisibilitatem diuisibile; qua ratione, si à ligno vnus palmi verbi gratia omnia indiuisibilia abscinderentur, adhuc illud vi partium remanentium primum, & vltimum haberet; & neutra ex parte in infinitum abiret: aliud verò à partibus continui distinctæ, & in indiuisibilibus situm, uti suprà lib. 3. tract. 4. cap. 3. & 4. exposuimus: Tunc ergo introducitur per augmentationem forma substantialis, cum producitur dispositio vltima ad illam; vltima, inquam, intrinsecè, & ratione partium ipsius dispositionis continuæ: non verò cum producitur ea dispositio ut vltima extrinsecè, & ratione indiuisibilem à se distinctorum: cum igitur fiat in tempore, & non in instanti vltima dispositio ad formam priori modo; sanè introductio formæ in tempore, & non in instanti fieri, quantumcūque vltimam dispositio ad formam posteriori modo instantanea, & subita sit. Secundo probabiliter responderi potest; formam substantialem per augmentationem, aliumve motum non introduci in materiam, cum vltimo disponitur, sed immediatè post: cum igitur post instantaneam productionem vltimæ dispositionis tempus sequatur, sanè augmentatio in tempore fiet. Hæc tamen doctrina ita intelligenda non est, ut vltima dispositio, cum non existit;